

Peer Assisted Learning (PAL): leren in veelvoud

Katrien Struyven & Hilde Van Keer

De kracht van ‘peer leren’ of ‘peer assisted learning’ blijkt uit de verschillende vormen waarmee ze worden toegepast in de praktijk. Voorbeelden zijn: peer feedback, peer assessment, peer instructie, peer tutoring, peer to peer reciprocal teaching, peer mentoring. Essentieel is dat ‘peers’ een rol krijgen in elkaars leerproces. Initiatieven kunnen worden gevonden vanaf de kleuterklassen en de lagere groepen van het basisonderwijs, over het voortgezet of secundair onderwijs tot recenter in het hoger onderwijs en het beroepsleven. PAL wordt ingezet voor verschillende pedagogisch-didactische doelen zoals studenten elkaar laten helpen en ondersteunen in leer- en studiebegeleiding, sociale vaardigheden ontwikkelen en sociale cohesie bevorderen binnen diversiteitrijke groepen, ervaringen creëren waarbij studenten ‘voor groepen’ leren staan en anderen coachen, wat alle bekwaamheden zijn die niet uitsluitend in een lerarenopleiding relevant zijn. Daarenboven spelen ook financieel-economische redenen als incentives voor PAL-initiatieven op school. De voornaamste doelstelling is het verhogen van het studierendement, zodat meer studenten doorstromen in de opleiding en gekwalificeerd uitstromen naar de arbeidsmarkt. Dit maakt de maatschappelijke relevantie van PAL hoog. De volgende vragen dringen zich bijgevolg op: Werkt het ook? Voor wie werkt het? Waarom werkt het? In dit themanummer worden deze vragen beantwoord vanuit empirische literatuur en onderzoek naar verschillende PAL-projecten binnen de Vlaamse context.

Het eerste artikel van *Byl, Struyven, Van Roosmalen, Berghmans, Vierendeels, Brants, Engels en Lombaerts* biedt een antwoord op de vraag ‘Wat is PAL en hoe kan het worden geïmplementeerd op school?’ Gebaseerd op de empirisch-wetenschappelijke literatuur, zoals weergegeven in *Studenten leren van studenten: PAL Inspiratiegids*, wordt een samenvatting gegeven van de definities van PAL, de verschillende verschijningsvormen in de praktijk, de leereffecten, de randvoorwaarden en de aandachtspunten bij de implementatie van peer assisted learning binnen de opleiding. Dit artikel geldt als een algemene inleiding op het themanummer.

Vervolgens behandelen *De Backer, Van Keer en Valcke* in het tweede artikel de onderzoeksvraag naar de effectiviteit van PAL (‘Werkt het ook?’) in de vorm van reciproke peer tutoring in een academische bacheloropleiding. Via een interventieonderzoek met een pre-test/post-test design wordt nagegaan wat het effect is van de reciproke peer tutoring omgeving op de metacognitieve regulatievaardigheden van studenten. De resultaten zijn beloftevol.

Het derde artikel van *Van Roosmalen, Van Soom, Caris en Struyven* gaat verder in op de vraag ‘Voor wie werkt PAL en waarom?’ en belicht daarbij zoals het voorgaande artikel het perspectief van de student – of in vakjargon ‘het perspectief

van de tutee' – bij een vijftal PAL-initiatieven binnen bacheloropleidingen. Er worden profielen opgemaakt van de deelnemers en niet-deelnemers aan vrijblijvende PAL-initiatieven en de ervaringen van deelnemers worden in kaart gebracht. Ook de studieresultaten lijken voordeel te ondervinden bij studenten die gebruik maken van het aanbod via PAL.

Bovenstaande artikelen laten zien dat PAL werkt en hoe het werkt voor studenten/tutees. Er is echter nog een tweede groep betrokken bij elke vorm van peer tutoring, met name de peer 'tutores' (die eveneens student zijn, maar veelal in een hoger jaar zitten of meer bekwaam zijn in een bepaalde inhoud of vaardigheid). Ook zij 'leren' bij PAL, vandaar de titel 'leren in veelvoud'. Wat ze leren, hoe en waarom wordt verduidelijkt vanuit het artikel van *Berghmans, Struyven en Dochy* dat een blik werpt op de beïnvloedende factoren van PAL en de uitdagingen waarmee peer tutores worden geconfronteerd tijdens de sessies bij een studiebegeleiding-PAL binnen een opleiding bachelor of science.

Het themanummer wordt afgesloten met de boekbespreking van Newton en Ender's boek *Students helping students: A guide for peer educators on college campuses* (second edition) dat verscheen in 2010. *Van Keer* maakt een analyse van de verschillende hoofdstukken en de verhaallijnen van de auteurs. Als praktijkgerichte referentie kan het boek uitstekend dienstdoen, de wetenschappelijke onderbouwing en evidenties zijn eerder beperkt.

Het mag duidelijk worden dat PAL potentieel kan bijdragen tot leren. Leren voor tutees, maar ook leren voor tutores en via dit themanummer ook mogelijk leren voor u als onderwijsonderzoeker of docent in een opleiding. PAL is leren in veelvoud dus.